

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

כ"ף מנחם-אב, ה'תשכ"ח

חלק ד – יו"ל לש"פ שופטים, ה'תשע"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ואחת לבריאה

©

Published and Copyright 2011 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610 • Fax. (206) 666-1770

E-mail: info@lahak.org • Internet: <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5771 • 2011

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse
538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
Tel. (718) 604-2610 Fax. (206) 666-1770

נדפס בסיוע ולזכות בנימין בן חדוה ומשפחת פדרמן ולזכות אמם חדוה בת לאה רייזל

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ שופטים הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק רביעי ואחרון מהתועדות יום כ"ף מנחם-אב ה'תשכ"ח — הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לש"פ ואתחנן, חלק שני לש"פ עקב וחלק שלישי לש"פ ראה).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי "אגרות-קודש — מילואים" מהשנים תרפ"ה-תשל"ה, שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ערב ראש חודש אלול, ה'תשע"א (ופרצת),
ברוקלין, נ.י.

לא. בהמשך להמבואר לעיל (במאמר¹⁶⁰) אודות החילוק בין ב' הפרשיות דק"ש בהתאם לב' הדעות "תלמוד גדול" או "מעשה גדול", שהדוגמא לענין המעשה היא מצות תפילין, "וקשרתם גו'",

— שהרי מצות מזוזה, "וכתבתם על מזוזות גו'", באה בשתי הפרשיות לאחרי תלמוד תורה, ואילו החילוק בין ב' הפרשיות בנוגע לסדר דלימוד התורה וקיום המצוות, מתבטא במצות תפילין דוקא, שבפרשה שני' קודמת מצות תפילין ("וקשרתם גו'") לתלמוד תורה ("ולמדתם גו'") —

יש להוסיף ולבאר לשון חז"ל²⁰⁹ "הוקשה כל התורה כולה לתפילין" (כמדובר כמ"פ גודל הדיוק בכל לשון של חז"ל, ועאכו"כ בענינים הקשורים עם הסברה והשכלה), והיינו, שכאשר יש צורך ללמוד ענין מסויים בתורה, אזי למדים זאת מתפילין (אע"פ שהפירוש הפשוט במארו"ל זה הוא בנוגע למצוות התורה²¹⁰, שממצות תפילין נמשך בכל המצוות כולם), שמזה מובן, שאע"פ שתפילין היא מצוה מעשית, ואילו תורה ענינה לימוד, הרי הם בעצם ענין אחד, אלא שבענין זה גופא יש חילוק בין מעשה ולימוד.

ויובן ע"פ המאמר הידוע במדרש תהלים²¹¹, "אמרו ישראל לפני הקב"ה, רבש"ע, רוצים אנו ליגע בתורה יומם ולילה, אבל אין לנו פנאי, אמר להם הקב"ה, קיימו מצות תפילין ומעלה אני עליכם כאילו אתם יגעים בתורה יומם ולילה" — שמזה מובן ששניהם פועלים אותו ענין, שהרי הקב"ה הוא ותורתו אמת, וא"כ, כשהקב"ה אומר שע"י מצות תפילין "מעלה אני עליכם כאילו אתם יגעים בתורה יומם ולילה", הרי זה לפי שכן הוא הענין (אע"פ שבגלוי למטה יש צורך בכך ש"מעלה אני עליכם כו'"), והיינו, שתורה ותפילין פועלים אותו ענין (כמבואר בהמאמר²¹²), אלא שבתורה נעשה הדבר ע"י הלימוד, ובתפילין — ע"י המעשה.

ונמצא, שתפילין הו"ע של ממוצע בין תורה למצוות, שהרי תפילין היא מצוה מעשית, ואעפ"כ, ע"י קיום מצות תפילין "מעלה אני עליכם כאילו אתם יגעים בתורה יומם ולילה".

209 קידושין לה, א. וש"נ.
210 ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 226 ואילך, ובהערות שם. ח"ט ע' 79 הערה 3. אג"ק חכ"ו ע' קעג בהערה. תו"מ סה"מ אב ריש ע' שיז. תו"מ חל"ה ע' 275. ועוד.

211 בתחלתו (א, ב).
212 ד"ה איתא במדרש תלים (סה"מ תרל"ד ע' נג ואילך. תרנ"ג ע' רעט ואילך. תש"ח ע' 271 ואילך).

לב. וע"פ הידוע כללות החילוק בין תורה למצוות²¹³, שבמצוות, יש לכל מצוה מדידה והגבלה בזמן ומקום, ואילו תורה היא למעלה מזמן ומקום, שלכן יכולים ללמוד הלכות עולה אפילו בחוץ לארץ ובלילה, ו"כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה"²¹⁴ (אע"פ שמצות הקרבת העולה מוכרחת להיות במקום מסויים ובזמן מסויים דוקא) — הרי מובן, שגם במצות תפילין, שהיא ממוצע בין תורה למצוות, צריך להיות מענין התורה שהיא למעלה מזמן ומקום.

ועפ"ז יש לבאר מאמר תמוה בספרי — כמובא במנורת המאור²¹⁵ — שכל המניח תפילין ניצול משלש מאות עונשים.

[ולהעיר, שאף שלא מצינו זאת בספרי שלפנינו, הרי ידוע שיש כמה מדרשים וכמה הלכות שלא הגיעו אלינו, ומצינו אותם רק בספרי הראשונים, וכן הוא גם בנוגע למאמר הספרי הנ"ל. ולא יפלא שלא הובא בשו"ע, כיון שלכאורה אין זה ענין שנוגע להלכה בפועל].

ומבאר דיוק המספר שלש מאות — כיון שימי השנה שבהם מניחים תפילין, מלבד שבתות וימים טובים, מספרם (ע"פ רוב וע"ד המיצוע) שלש מאות.

ובהקדמה — שאין לפרש כוונת הספרי שהנחת תפילין בכל יום פועלת הצלה מעונש בנוגע ליום זה, דא"כ, אין זו הצלה משלש מאות עונשים, כי אם מעונש אחד, ואם מצד הצירוף של כל ימי השנה, הרי במשך ב' שנים נעשית הצלה משש מאות עונשים! ... ומה גם שע"י קיום כל מצוה נעשית הצלה מעונש²¹⁶, ואין זה חידוש במצות תפילין שהיא מובדלת משאר המצוות.

ועכצ"ל בפירוש דברי הספרי, שע"י הנחת תפילין פעם אחת ניצול משלש מאות עונשים.

ולכאורה מהו קישור הענינים — שבגלל שבמשך השנה יש שלש מאות יום שבהם מניחים תפילין, לכן, הנחת תפילין פעם אחת, ביום רביעי מסויים, פועלת הצלה משלש מאות עונשים! ?

והביאור בזה — שאע"פ שחייב הנחת תפילין הוא בכל יום בפני עצמו, מ"מ, יש במצות תפילין גם ענין שלמעלה מהזמן, כמו בתורה,

(213) ראה לקו"ת במדבר יג, א. ובכ"מ.

(214) מנחות בסופה. ועוד.

(215) לר"י אבוהב — נר ג' כלל ג' ח"ה

(216) ראה — לדוגמא — אבות פ"ד מ"א.

סוטה כא, א. ועוד.

ולכן יכול לקשר את כל הזמנים ביחד, כך, שהנחת תפילין ביום אחד כוללת את הפעולה של הנחת תפילין במשך כל השנה – שלש מאות ימים, ולכן פועלת הצלה משלוש מאות עונשים.

[ואין להקשות מדוע דוקא שלש מאות, לא פחות ולא יותר – כי, ע"פ תורה, נחשבת כל שנה לחטיבה בפני עצמה, דכשם שיש חלוקה של יום, שבוע וחודש, כך יש חלוקה של שנה, כפי שמצינו בנוגע לשביעית, ועד"ז בכמה ענינים במצוות התורה].

כלומר: בשאר מצוות, כמו מצות ציצית וכיו"ב, הנה בשעה שמקיים מצוה זו ביום מסויים, אזי ניצל מהעונש על העדר קיום המצוה ומקבל שכר על קיומה ביום זה; אבל במצות תפילין, הנה גם בהנחת תפילין של יום אחד, יש לו את הענין של הנחת תפילין – לכל הפחות בנוגע ל"סור מרע", העדר העונש – של כל השנה כולה.

מובן וגם פשוט, שביום שלמחרתו, אם הוא יום חול, יש עליו ציווי חדש להניח תפילין, ובודאי לא נפטר ח"ו ע"י הנחת תפילין אתמול; אבל נניח שמאיזה סיבה שתהי' לא יניח תפילין למחרת – אם בגלל היותו שבת ויו"ט, או בגלל "שהגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ"¹⁸⁵, וכיו"ב, הנה גם בהנחת תפילין של אתמול יש כבר פעולה של שלש מאות הנחות תפילין, שכוללים את כל השנה כולה.

ובזה נכללים גם השבתות והימים טובים שביניהם, שכן, אף ששבת ויו"ט פטורים מתפילין, כיון שתמורת ה"אות" של התפילין ישנו ה"אות" של שבת ויו"ט²¹⁷, הרי מובן, שכאשר ישנו ה"אות" של תפילין לפני השבת ולאחר השבת (שהרי כלפי שמיא גליא שיניח תפילין ביום ראשון), אזי ה"אות" של השבת – להיותו בין שני "אותות" – הוא באופן נעלה יותר שלא בערך מכמו שהי' ללא ה"אות" מלפניו או מלאחריו ח"ו.

לג. וענין זה נותן תוספת כח ותוספת עידוד חזק בנוגע להתעסקות לפעול על יהודי להניח תפילין:

נוסף על המדובר כמ"פ בארוכה (וכבר נדפס)²¹⁸, שכאשר מניחים תפילין עם יהודי פעם אחת, אזי מוציאים אותו מהגדר של "קרקפתא דלא מנח תפילין"²¹⁹, הנה גם אם בלא"כ כבר אינו בגדר זה, כיון שכבר

217) ראה שו"ע אדה"ז או"ח רסל"א. וש"נ. 219) ר"ה יז, א.

218) לקו"ש ח"ו ע' 272.

הניח תפילין כמה פעמים, הרי ע"י הנחת תפילין פעם נוספת מצילים אותו משלש מאות עונשים, ולמחר, מצילים אותו עוד פעם משלש מאות עונשים — כנגד כל ימות השנה, יחד עם השבתות והימים טובים שבהם!

ולא לדרשה קאתינא, אלא בהנוגע לפועל — להוסיף אומץ בהנוגע לענינים של הנחת תפילין.

לד. ויה"ר שע"י הנחת תפילין (של ראש, וכן תפילין של יד, שהרי "כל זמן שבין עיניך יהיו שתים" ²²⁰) יקויים מ"ש ²⁰⁵ "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך" ²⁰⁶, "שנפל פחד היהודים עליהם" ²²¹, כך, שנמצאים במעמד ומצב של מנוחה, שמחה וטוב לבב, עוד בזמן הגלות,

ועד להתכלית שבזה — קיום היעוד ²²² "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו גו", כפשוטו וככל הפירושים שבזה,

בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שיפעל הענין ד"אהפוך אל עמים שפה ברורה גו' לעבדו שכס אחד" ²²³, "והיתה לה' המלוכה" ²²⁴, ו"יהי ה' אחד ושמו אחד" ²²⁵, "כשאני נכתב אני נקרא" ²²⁶, והיינו, שכמו שהי' בביהמ"ק בזמן שהי' קיים, כך יהי' בכל העולם כולו, בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו.

* * *

לה. ע"פ האמור לעיל (במאמר ¹⁶⁰) אודות החילוק בין פרשה ראשונה לפרשה שני' דק"ש, מובן גם החילוק ביניהם ביחס לפרשיות התורה — שהרי כל ענין בעולם הוא בהשגחה פרטית, ועאכו"כ בתורה, ובפרט בספר דברים שבו דרשינן סמוכים לכו"ע ²²⁷ — שפרשה ראשונה דק"ש היא בפרשת ואתחנן, ופרשה שני' דק"ש היא בפ' עקב ²²⁸:

הענין ד"ואתחנן" — שעל שם זה נקראת פרשת ואתחנן כולה — הי' כאשר משה רבינו עמד לסיים את הארבעים שנה שהיו במדבר, ובנ"י עמדו אז בהתחלת העבודה של הכניסה ל"ארץ טובה ורחבה" ²²⁹; ואילו

(220) ראה שו"ע אדה"ז שם סכ"ח ס"ג.	(224) עובדי' בסופו.
וש"נ.	(225) זכרי' יד, ט.
(221) אסתר ח, יז.	(226) פסחים ג, סע"א. וש"נ.
(222) ישע"י מ, ה.	(227) ברכות כא, ב. וש"נ.
(223) צפני' ג, ט. וראה רמב"ם הלי' מלכים	(228) ראה גם לקו"ש חל"ט ע' 79 ואילך.
ספי"א.	(229) שמות ג, ח.

הענין ד"עקב" — הרי מבואר במדרשי חז"ל²³⁰ שקאי על "עקב" וסוף כל הזמנים, עד ל"עקבתא דמשיחא".

וכן הוא גם בנוגע לעבודה הפרטית של כל אחד מישראל — שהתחלת העבודה היא באופן ד"אתה החילות"²³¹, שזהו"ע אתערותא דלעילא, והיינו, שיהודי מבקש ברכתו של הקב"ה שיצליח בעבודתו בעולם, ב"הנהג בהן מנהג דרך ארץ"¹⁶⁷; ומזה באים להענין ד"והי' עקב תשמעון"²³², דקאי על העבודה דקיום המצוות בכל הפרטים, עד למצוות הכי פרטיות, שזהו ה"עקב" שבמצוות, שלכן אדם דש עליהם בעקביו²³³. ועפ"ז מוכן שבפרשת ואתחנן מדובר אודות זמן קדום יותר מאשר בפרשת עקב, והיינו, שבפרשת ואתחנן מדובר אודות ההתחלה — "אתה החילות", ואילו בפרשת עקב מדובר אודות סוף ("עקב") כל הזמנים, עד לזמן שבו יקויים היעוד "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ"⁹², "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר"²²², למטה מעשרה טפחים בעוה"ז הגשמי.

ובהתאם לכך, הנה הסדר בפ' ראשונה דק"ש שבפרשת ואתחנן הוא לפי הדעה ש"תלמוד גדול", ואילו הסדר בפ' שני' דק"ש שבפרשת עקב הוא לפי הדעה ד"מעשה גדול" — שזהו הסדר ששייך לזמן דלעתיד לבוא, כנ"ל במאמר.

לו. ויש להוסיף ולהעיר על חידוש ושינוי נוסף בין פרשה ראשונה לפרשה שני' — בנוגע ללימוד התורה:

בשתי הפרשיות מדובר אודות לימוד התורה, אבל יש חילוק עיקרי ביניהם — שבפרשה ראשונה נאמר "ושננתם לבניך (ונוסף לזה) ודברת בם", היינו, שנוסף על הציווי "ושננתם לבניך", יש גם ציווי (על זה שנצטווה "ושננתם לבניך") שהוא בעצמו צריך לדבר בדברי תורה; ואילו בפרשה שני' נאמר "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם", היינו, ש"לדבר בם" קאי על "בניכם".

וכאן רואים שכאשר לא מעיינים בפירוש רש"י, לא מבחינים ולא לומדים את הפירוש הנכון בכתוב — גם כאשר מדובר אודות פירוש המילות בק"ש (שנוגע בכמה ענינים): רובא דעלמא — לכל-הפחות מאלו שדברתי עמהם — מפרשים "ושננתם לבניך" ודברת בם

230) ראה דב"ר ריש פרשתנו (פ"ג, א. שם, ג). וראה גם אזה"ת ריש פרשתנו. וראה גם תו"מ סה"מ אב ע' קפז ואילך. וש"ג.
231) ואתחנן ג, כד.
232) ריש פרשתנו (עקב).
233) תנחומא ופרש"י עה"פ.

ו"ולמדתם אותם את בניכם) לדבר במ" באותו אופן; בה בשעה ש"ודברת במ" קאי על האב והרב, ואילו "לדבר במ" קאי על הבן, כפירוש רש"י: "משעה שהבן יודע לדבר למדהו תורה כו".

לז. והחילוק בפועל:

בפרשה ראשונה — הפעולה ד"ודברת במ בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך", היא בנוגע לעצמו, אבל בנוגע ל"בניך" — לא יודעים אם אכן פעל עליהם; ואילו בפרשה שני' — הנה לא זו בלבד שהוא מתנהג כן, אלא אם רק יקיים מ"ש "ולמדתם אותם את בניכם לדבר במ", אזי יהי' הדיבור "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך" גם אצל הבנים.

והרי זה חילוק מן הקצה אל הקצה: לפעול על עצמו — זהו ענין אחד; אבל לפעול על הבנים שהנהגתם תהי' באופן ד"לדבר במ" — הרי זו עבודה מיוחדת לגמרי, ובשביל זה יש צורך בסייעתא דשמיא והצלחה מיוחדים.

לח. ובפרטיות יותר:

הן אמת שמפני רוב הדאגות וכו' מוסרים את הדרכת וחינוך הילדים במדה הכי חשובה למוסדות חינוך, אבל אעפ"כ, בחינוך הילד נוטל חלק חשוב לא רק בית-הספר, אלא גם הבית; יש להבטיח שכאשר הילד חוזר הביתה, לא יראה שם סתירה ח"ו לבית-הספר, אלא אדרבה — שיראה שם סיוע לזה, כך, שהענין ד"לדבר במ" יהי' לא רק בבית-הספר עם ה"מלמד", אלא גם "בשבתך בביתך", בכואו לאביו ואמו, ויכל לדבר אודות "תורה צוה לנו משה".

וענין זה נפעל ע"י פרשה שני' אפילו אצל מי שצריך לשלול אצלו הענין ד"וסרתם ועבדתם גו";

ולאידך גיסא, יכול להיות מי שעבודתו "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", וגם עושה כל התלוי בו לקיים "ושננתם לבניך", ואפילו "לבניך אלו התלמידים"²³⁴, אבל, אם אכן יצליח לפעול עליהם "לדבר במ" — הרי זו עבודה בפני עצמה.

וכידוע מאמר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע²³⁵ (אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר), שכשם שמצוה בכל יום להניח תפילין [ולהעיר שגם כאן נקט

²³⁵ (235) "היום יום" כב טבת. וראה תו"מ

²³⁴ (234) ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ז.

— רשימת היומן ס"ע שיג. וש"נ.

הדוגמא דהנחת תפילין דוקא²³⁶], כך מצוה על כל אחד מישראל לקבוע בכל יום זמן מסויים לדבר עם בני הבית בנוגע ליהדות, תורה ומצוותי'. ומזה מובן, שזהו ציווי ומצוה בפ"ע, ויש צורך בסייעתא דשמיא מיוחדת.

לכל לראש צריכים האב והאם להראות "דוגמא חי'", כי, אם יאמרו לו דבר אחד, ואילו הנהגתם תהי' באופן אחר, לא יפעל הדיבור על הילד; ילד לא מבין "קונצים"... אם האב "דורש נאה", והאם "דורשת נאה" — עליהם להיות גם "נאה מקיים"²³⁷, ואם חסר אצלם בהקיום — אינו מקבל את ה"דרשה".

אך גם בהיותם "נאה דורש ונאה מקיים", צריכים האב והאם לדבר "דברים היוצאים מן הלב", כדי שיחדרו הדברים ויפעלו אצל הבן והבת, "לדבר במ", לא רק בבית-הספר, אלא גם "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך",

ועד שצריכים לדרוש מהילדים — ולקוות שיפעלו עליהם — "לדבר במ, ולא בדברים אחרים", ועאכו"כ "לא בדברים בטלים" (כפי שפוסק רבינו הזקן בהלכות תלמוד תורה²³⁸), היינו, שכל הדיבור שלהם יהי' קשור עם הענינים שאודותם מדובר בפרשה ראשונה ופרשה שני' דק"ש; ומה שלפעמים יש איזה דיבור אחר — הרי זה באופן ש"מלאכתו עראי", ואינו אלא בתור הכנה שיוכל להבין יותר טוב את עניני התורה, ולדבר במ ביתר חיות והתלהבות.

וענין זה הוא בשוה אצל בנים ובנות — כי, אע"פ שבנוגע ללימוד התורה יש חילוק גדול ביניהם, הרי ע"פ ביאור רבינו הזקן בסוף פרק א' של הלכות תלמוד תורה, הנה בכל הענינים הקשורים עם יראת שמים, אין חילוק בין איש לאשה, ומזה מובן גם בנוגע לשלילת הדיבור בדברים בטלים אצל בת ישראל, כיון שאין זה רק ענין של ביטול תורה, אלא בזה תלוי אם היא תישאר בת ישראל כשרה, או רח"ל שיהיו לה כל הקשיים שרואים עתה, לא עלינו ("ניט פאַר קיין אידישע הויז געדאַכט"), אצל ה"היפּיס"²³⁹ וכל התועים כו' ("מיט די בלאַנדזשעניש מיט די אַלע זאַכן...").

(236) ראה גם שיחות שנשמנו ברשימות
 (237) = צעירים המורדים במוסכמות
 (238) פ"ג ה"ה. וש"נ.
 (239) חגיגה יד, ב. וש"נ.
 החברה האנושית.

ולהבטיח ולשלול זאת — אי אפשר בהיותה בת שמונה עשרה, כשנמצאת כבר ב"גרעניזדש ווילידזש"²⁴⁰, ואז באים ההורים בריצה ושואלים: היתכן?! מה היא עושה שם, ומדוע אינה חוזרת הביתה!... צריכים להבטיח זאת "כשהתינוק מתחיל לדבר"! ובזמננו זה, עקבתא דמשיחא ("והי' עקב") — הרי זה נוגע לא רק כדי שתהי' "רבנית" טובה, אלא כדי שתישאר בת ישראל בבית הורי', שבכוא הזמן יביאו אותה לחופה "כדת משה וישראל"!

וכאשר טוען שצריך עדיין להתייגע עם עצמו כיון שעדיין לא השלים עבודתו, וצריך עדיין להבטיח שלא יהי' מעמד ומצב ד"וסרתם ועבדתם גו", כיון שחסר אצלו הענין ד"בכל מאדך" — אזי אומרים לו: אין זמן להמתין!... עליך אמנם לעסוק עם עצמך באופן של "יגעת"²⁴¹, וכפי שהתורה קובעת מה נקרא "יגעת"... אבל, ביחד עם זה, עליך לעסוק (ובזה תלוי כל הקיום שלך) גם בענין ד"ולמדתם אותם את בניכם", "משעה שהבן יודע לדבר למדהו תורה צוה לנו משה", לכל בני ובנות ישראל,

אלא שיש בזה חילוקים: ילד בן שלש עשרה צריך להניח תפילין בימות החול (ולא בשבת), ואילו בת אינה צריכה להניח תפילין, אבל בגלל זה יש לה התחייבויות כאלו שאין לבנים,

ואילו כשמדובר אודות שש המצוות שחיובן תמידי, בכל זמן ובכל מקום, ללא הפסק, שהם: אהבת ה' ויראת ה', אחדות ה' וכו' (כמ"ש בהקדמת ספר החינוך ש"סימנם שש"²⁴² ערי מקלט תהיינה לכם) — הרי הם בשוה אצל איש ואשה, ואחת מהם היא: לייחדו, היינו, שבכל מקום שבו נמצא יהודי צריך לידע שאין שם מציאות אחרת מלבדו ית'; ה' אחד, ו"אין²⁴³ עוד מלבדו"!

וכדי שכל זה יחדור אצל הילד — הנה לכל לראש עליו לראות "דוגמא חי" מהוריו, ואח"כ צריך לשמוע מהם, מאביו ומאמו, באופן ש"כשהתינוק מתחיל לדבר" אזי מספרים לו לכל לראש ש"תורה צוה לנו משה", ולא רק באופן שאביו לוחש זאת בחשאי לתוך אזנו, אלא צריכים לדבר עמו כל כך עד שגם כאשר הילד הולך ברחוב, "בלכתך בדרך", לא יתייבש לספר שהוא בן לעם שיש לו "תורה" ש"צוה לנו משה".

(242) מסעי לה, יג.

(243) ואתחנן ד, לה.

(240) = שכונה ידועה בניו יורק שבה

ההנהגה דהיפך הצניעות וכו'.

(241) מגילה ו, ריש ע"ב.

לט. וכל זה מודגש בפרשה שניי דק"ש — "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם וגו'" — שבפרשת עקב:

כאשר בניי היו במדבר — לא היי "קונץ" להתנהג כך; היכן הוא ה"קונץ" שאז תובעים זאת — לאחרי שכבר יצאו מהזמן שבו היי מעמד ומצב ד"אתה החילות", ונמצאים בזמן ד"והיי עקב", הנה אז תובע הקב"ה — לאחרי שנותן את הכחות הדרושים לקיים זאת בפועל (שהרי "אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו"²⁴⁴) — להעמיד בנים ובנות כאלו שבכל מקום שבו נמצאים יהיי הדיבור שלהם — באופן ש"נפשי יצאה בדברו"²⁴⁵ — בענין ד"תורה צוה לנו משה", וזוכים לכך שידברו בזה "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך",

ואח"כ מעמידים בתים בישראל, "בנין עדי עד"²⁴⁶, ומקיימים את המצוה "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך", שענינה של מזוזה שהיא מהוה עדות על כל מה שנמצא בבית, שבעה"ב נותן זאת להקב"ה, והקב"ה שומר זאת, כמבואר בגמרא ומדרשים²⁴⁷ המשל מ"חותם" שהאדון נותן לעבדו על כל נכסי העבד,

ועד שבאים ל"ביתך" ו"שעריך" ב"ארץ אשר גוי עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"²⁴⁸, כיון שמעמידים בנים ובנות שיוצאים עמהם מן הגלות, "בנערינו ובזקננו גוי בכנינו ובבנותינו"²⁴⁸, בקרוב ממש, ע"י משיח צדקנו.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א בירך ברכה אחרונה, אח"כ צוה לנגן הניגון "אתה בחרתנו", ועודד מאד את השירה].

(244) ע"ז ג, סע"א.

(245) שה"ש ה, ו.

(246) נוסח ברכה שלישית דשבע ברכות.

(247)

(248) בא יו"ד, ט.

הוספה

ב"ה. כ"ו טבת ה'תשי"ב
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח ווי"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה"ר ארי' ליב שי

שלום וברכה!

(א) בעתו קבלתי מכתביו, העתק מכתב מר ששון אליו בענין פצוע דכא בא' כדעת אדמו"ר הזקן. וכן מכתביו מדי שופטים, ערב חגה"ס, ג' ויגש, ובי שמות, אף שמרוב הטרדות, וכיוון שלא הי' בהם ענין דחוף למענה, נתעכב מכתבי ע"ע.

(ב) כשאהי' על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אזכיר את כל אלה שכתב פ"נ עבורם, כל או"א להמצטרך להם.

(ג) מטובו למסור לחמותו שתי' שבכל ערב שבת קודם הדלקת הנרות תקדיש צדקה לקופת רמבעה"נ, ותאמר בכל יום איזה קאפיטלעך תהלים. והשי"ת ישלח לה רפואה קרובה.

לזוגי' מרת פרומא העניא שתי' שתעשה כנ"ל להקדיש לצדקה לקופת רמבעה"נ בכל ערב שבת קודם הדלקת הנרות, ויבדקו המזוזות בביתם שיהיו כשרות.

וכת"ר שי' ישתדל במצות פתיחת הארון עד לאחר הלידה, שיתן השי"ת ותהי' כשורה בעתה ובנקל.

כן יתן השי"ת רפואה קרובה ל... — שיחיו.

(ד) מוסג"פ מכתב להרב חיים אפרים שי' והרב בנימין יהושע שי'.

(ה) ת"ח ת"ח בעד הסיפורי צדיקים שרשם במכתביו ונא ונא לעשות כן גם להבא, ובהוראות המקור המספר סיפור זה, וסדר ההשתלשלות שבא לידו הסיפור.

מצילום האגרת.

מוה"ר ארי' ליב: פרידמן. בעמח"ס "צדקת הצדיק", ועוד. אגרות נוספות אליו — אג"ק ח"ג אגרת תשלא. ח"ד אגרת אי"צ. חט"ז אגרת ה'תתנג, ובהנסמן בהערות שם. חכ"ד אגרת ט'רנא.

בענין פצוע דכא בא' כדעת אדמו"ר הזקן: ראה תורת מנחם — רשימת היומן ע' קצו. וש"נ. וראה גם אגרת אליו — אג"ק ח"ד שם.

ו) מה שכותב בענין התשוקה ללמוד בספרים היוצאים לאור על ידי קה"ת, ובפרט מאמרי חב"ד והשיחות, הנה זה מכבר שלחו חבילות ספרים מכל מה שיצא לאור מהני"ל ל"יתורת אמת" ולכולל חב"ד ובתנאי שישדרו ספריי, באופן שכל או"א יוכל ליהנות מהם. ובטח כבר סידרו הני"ל את הספריי באופן המתאים.

ז) מוסג"פ העתק מכתבי כללי בקשר עם חג החגים הוא י"ט כסלו, וכן רשימת שיחתי לפני התלמידים ה' חנוכה, אשר באמת לאמתו הוא שייך לכל אחד המקושר לתורת רבותינו ז"ע.

בברכה שיבשר טובות תמיד כל הימים

מ. שניאורסאהן

מש"כ במכ"ע"ד מהירות הכתיבה של הצ"צ — ראה התמים ח"ב ע' עט שזהו באדהאמ"צ. — וכן נראה ג"כ מהכתב שלהם (ישנו בהתמים ובכ"מ).

מכתבי כללי: אג"ק ח"ה אגרת אירסב.
שיחתי לפני התלמידים ה' חנוכה: נרפסה בתו"מ התועדויות ח"ד ע' 227 ואילך. וש"נ.
מהירות הכתיבה . . באדהאמ"צ: ראה גם תורת מנחם — רשימת היומן ע' שסד. וש"נ.

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נבנ"ם ז"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Fax. (206) 666-1770 Email: info@lahak.org

ב"ה.

שהחיינו וקיימנו והגיענו הגיעו מבית הכורך תורת מנחם התוועדויות כרך מג

בספר זה שיחות, מאמרים ומענות חדשים שלא ראו את אור הדפוס שיחות ומאמרים אלו נלקטו אחד אחד מסלילי הקלטה ורשימות שנרשמו בשעתם ע"י החוזרים שיחיו, ונשארו בכתובים עד לאחרונה

**כן ניתן להשיג את סדרת הספרים
תשמ"ב – תשנ"ב (45 כרכים)**

בחנויות הספרים המובחרות

ובחנות הספרים קה"ת בארה"ב ובאה"ק

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

הילד מאיר שלמה שתחי

ליום הולדתו כ"ט תמוז, ערב ר"ח מנחם-אב ה'תשע"א

ולהכנסו לבריתו של אאע"ה ז' מנחם-אב ה'תשע"א

ולזכות אחיו ואחיותיו שיחיו

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' מנחם מענדל וזוגתו מרת נחמה דינה שיחיו פעלער

זקניהם

הרה"ת ר' משה יחיאל וזוגתו מרת מינדל שיחיו פעלער

הרה"ת ר' משה וזוגתו מרת העניא יהודית שיחיו לאזאר